

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/54/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214606
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5712214606.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava 1, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 15C/227/2012-24 zo dňa 18. decembra 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd podanie navrhovateľa zo dňa 21.9.2012, doručené dňa 27.9.2012, odmietol.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ aj napriek poučeniu a výzve súdu nepredložil žiadne listinné dôkazy preukazujúce predbežné prejednanie uplatňovaného nároku na náhradu škody s príslušným orgánom, ktorým je podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ani o tom nepripojil žiadne dôkazy. V podaní zaslanom v reakcii na výzvu súdu, navrhovateľ iba predložil kópiu sprievodného listu adresovaného Ministerstvu spravodlivosti SR s konštatovaním, že jednotlivé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pozostávajú zo šiestich strán a prílohou každej žiadosti je plnomocenstvo. Zo zoznamu žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na ktorý navrhovateľ odkázal prvostupňový súd nemal preukázané, že nárok navrhovateľ predbežne prejednal s Ministerstvom spravodlivosti SR, resp. podal na ministerstve žiadosť o prerokovanie tohto nároku a či je tento nárok totožný s nárokom uplatňovaným v danom konaní. S poukazom na uvedené mal okresný súd za to, že pri aplikácii § 43 ods. 2 O.s.p. ide o taký nedostatok podmienky konania, pre ktorý nemožno v konaní pokračovať, preto podanie navrhovateľa zo dňa 21.9.2012 odmietol.

Proti uzneseniu okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal, aby krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Prvostupňovému súdu vytýkal, že vec nesprávne právne posúdil, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, svojím postupom mu odňal možnosť na konanie pred súdom a napokon to, že rozhodoval vylúčený sudca. Uviedol, že nesprávne právne posúdenie spočíva v tom, že okresný súd svoju právomoc na konanie, čo je jednou z podmienok konania, nesprávne zamenil s náležitosťami samotného podania. Ak by súdu nebolo doručené riadne podanie, neexistoval by dôvod na skúmanie podmienok konania. Dôsledkom neodstránenia väd podania je jeho odmietnutie, čo spôsobí stav akoby podanie na súde urobené nebolo. Skúmať podmienky konania je možné až počas konania, t.j. po začatí konania na základe návrhu. Zákon za absenciu podmienky konania nestanovuje sankciu v podobe odmietnutia, ako to posúdil a rozhodol prvostupňový súd, takéto rozšírenie náležitostí

podania nie je prípustné, predstavuje jednak nesprávne právne posúdenie veci a zároveň spôsobuje zásah do základného práva účastníka na prístup súdu, ako aj na spravodlivý súdny proces. V prípade existencie prekážky konania súd konanie zastaví, pričom v prípade ak vec nepatrí do právomoci súdu alebo iného orgánu, po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania vec postúpi tomuto orgánu, pričom účinky spojené s podaním návrhu ostávajú zachované. V tejto súvislosti, ak by sa akceptovalo, že vec patrila do právomoci iného orgánu, súd by odmietnutím podania odňal účastníkovi účinky spojené s podaním návrhu, keďže tieto účinky sú spojené s rozhodnutím o zastavení konania a nie s rozhodnutím o odmietnutí podania.

Ďalší dôvod, a síce to, že rozhodoval vylúčený sudca, odvolateľ odôvodnil tým, že uskutočnil vo veci samej podanie obsiahnuté v texte žaloby, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených súvislostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Je tomu tak aj preto, že rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach (napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11NcC 46/2012). Taktiež je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva na nestranný súd. Za daného stavu, keď podľa odvolateľa názor krajského súdu vo veci nestrannosti pre rozpor s rozhodovacou praxou iných krajských súdov, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu neobstojí, nebolo a nie je prípustné, aby vydal uznesenie o odmietnutí podania vylúčený sudca. V konaní bolo možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. V uznesení o odmietnutí podania - návrhu na začatie konania odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie.

Odvolateľ ďalej uviedol, že napadnuté uznesenie prvostupňového súdu je založené jednak na nesprávnom právnom posúdení následkom nedostatku podmienky konania a zároveň je založené na nesprávnom posúdení existencie nedostatku podmienky konania. K neexistencii neodstrániteľného nedostatku podmienky konania navrhovateľ uviedol, že nedisponuje rovnopisom návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podaným odporcovi, ktorý by navyše obsahoval vyznačený dátum podania. Navrhovateľ podal originál návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody odporcovi osobne do podateľne, pričom odporca potvrdil prijatie individuálneho návrhu spolu s prijatím iných individuálnych návrhov označením ich súpisu prezenčnou pečiatkou. Originál návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody založil odporca do svojho príslušného spisu, a preto navrhovateľ v podanej žalobe navrhol súdu, aby ako dôkaz v konaní vykonal oboznámenie sa s príslušným spisom odporcu. V danom štádiu konania neexistuje námietka zo strany odporcu, že návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v danej individuálnej veci nebol podaný. V prípade pochybnosti je namieste požadovať, aby súd získal vyjadrenie ohľadom doručenia návrhu priamo od odporcu (§ 114 ods. 2 a 3 O.s.p.). Navrhovateľ riadne preukázal, že podal návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Ministerstvu spravodlivosti SR.

Súd s poukazom na § 104 ods. 2 O.s.p. preto nie je oprávnený vo veci meritórne rozhodnúť a žalobu zamietnuť, nie je oprávnený ani konanie zastaviť, pretože taký nedostatok nepredstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, pričom odmietnutie podania tak, ako rozhodol prvostupňový súd, je úplne vylúčené. Absencia podmienky konania právomoc súdu na konanie nemôže byť postavená len v rovine dohady súdu, resp. na nie celkom dôsledne zistených skutočnostiach a pravdepodobnosti právomoci iného orgánu. Ku konštatovaniu, že súd nie je príslušný na konanie, je potrebné dospieť s absolútnou istotou, pričom súd nepochybne musí vykonať všetky dôkazy potrebné pre rozhodnutie bez ohľadu na to, či ich účastník navrhoval alebo nie. Navrhovateľ ako dôkaz v konaní navrhol oboznámenie sa so spisom Ministerstva spravodlivosti SR, ktorý je vedený o jeho žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Pri vykonaní tohto navrhnutého dôkazu by súd nepochybne zistil, že podmienky konania sú naplnené a je teda právomoc súdu konať.

Krajský súd, ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. toto uznesenie v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Rozhodnutie okresného súdu je založená na nesprávnom právnom posúdení veci, a to na nesprávnej aplikácii ust. § 43 ods.2 O.s.p.

Navrhovateľ sa v súdnej veci domáha náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Martin v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

Predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je zákonom stanovená podmienka, preto musí byť splnená, aby tento nárok mohol byť prejednaný v občianskom súdnom konaní. Poškodený sa obracia na súd až vtedy, ak predbežné prejednanie nároku nevedlo k uspokojeniu jeho nároku na náhradu škody. V danom prípade ide o osobitnú, odstraniteľnú podmienku konania, nie však o vadu žaloby v zmysle ust. 43 O.s.p.

Ak poškodený uplatní nárok na súde bez predchádzajúceho predbežného prerokovania, nemôže súd návrh zamietnuť, ani bez ďalšieho konania zastaviť, alebo odmietnuť, ale má poškodeného vyzvať na odstránenie nedostatku tejto podmienky so stanovením primeranej lehoty.

V podanej žalobe navrhovateľ uviedol, že postupoval podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona a písomnou žiadosťou požiadal odporcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody, odporca však do podania žaloby na žiadosť pozitívne nereagoval. Na preukázanie uvedenej skutočnosti navrhovateľ uviedol ako dôkaz spis Ministerstva spravodlivosti SR k predbežnému prerokovaniu nároku na náhradu škody uplatňovanej v konaní. Tiež uviedol, že potvrdenie o prijatí žiadosti o predbežnom prerokovaní je založené v súdnom spise vedenom pred Okresným súdom Martin v konaní, kde ako navrhovateľ vystupuje spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. a ako odporca Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, pričom predmetom je náhrada škody a nemajetkovej ujmy zapríčinené nesprávnym úradným postupom pri výkone exekúcie pre pohľadávku navrhovateľa.

Pokiaľ navrhovateľ v podanej žalobe ako dôkaz toho, že požiadal odporcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody označil spis Ministerstva spravodlivosti SR, nemohol prvostupňový súd jeho podanie odmietnuť, argumentujúc tým, že na výzvu súdu nepredložil označený dôkaz, o to viac, že odporca doposiaľ takúto skutočnosť, t.j. neprerokovanie nároku navrhovateľa na náhradu škody, nenamietal.

Za daného stavu bude vecou ďalšieho konania, aby okresný súd dôkaz označený navrhovateľom vykonal, nebol však zákonný dôvod pre odmietnutie podania.

Čo sa týka ďalšieho vytykáneho nedostatku, a síce, že vo veci mal rozhodovať vylúčený sudca, odvolací súd dodáva, že navrhovateľ výslovne vo svojich podaniach uviedol, že nepodáva námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi podľa § 15a O.s.p. (č.l. 12 spisu). Zákonná sudkyňa sa výslovne vyjadrila, že sa vo veci necíti zaujatá pre pomer k veci, k účastníkom, ani k ich zástupcom.

Zaoberajúc sa však odvolacou námietkou navrhovateľa, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, krajský súd poukazuje na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť vo veciach hromadných podaní navrhovateľa s rovnakým predmetom konania, ktorá musí byť navrhovateľovi známa, a to že samotná skutočnosť, že škodcom je súd, na ktorom vykonáva zákonný sudca funkciu sudcu, nezakladá pochybnosť o jeho nezaujatosti a nie je dôvodom na jeho vylúčenie z rozhodovania súdnej veci.

V tejto súvislosti je potrebné rozlišovať medzi pojmom súd a sudcovia a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah. V posudzovaných súvislostiach nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti súdov riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané.

Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a

svedomia, rozhoduje nestranné, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z.z.). Nezávislosť sudcu je nevyhnutné vidieť aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci celého súdneho systému aj konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí. Iba také chápanie nezávislosti je predpokladom nestrannosti sudcu, ktorú nesmie nikto ohroziť (uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 1Nc 86/2011 zo dňa 24. novembra 2011).

Sudca musí zachovávať profesionálny prístup k svojej práci zahrňujúci okrem iného aj profesionálny nadhľad, čo pri zachovávaní sudcovskej etiky dáva záruku nestranného a zákonného rozhodovania. Princíp nezávislého, nestranného a spravodlivého rozhodovania je základným princípom fungovania súdnej moci a je zákonnou povinnosťou sudcu tento princíp dodržiavať. Neoddeliteľnou súčasťou spôsobilosti sudcu vykonávať túto funkciu je zachovať vecný a profesionálny prístup k prejednávanej veci, ovládať svoje konanie, ako aj svoje vnútorné pocity.

V tomto štádiu teda neboli preukázané zákonné dôvody a skutočnosti odôvodňujúce záver o zaujatosti zákonnej sudkyne.

Z vyššie uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že tu neboli splnené podmienky pre odmietnutie podania, a preto preskúmané rozhodnutie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Povinnosťou okresného súdu bude preveriť splnenie podmienky predbežného prerokovania nároku vykonaním navrhnutého dôkazu, resp. vyžiadanim si stanoviska Ministerstva spravodlivosti SR. Ak podmienka predbežného prerokovania nebude splnená, je na mieste postup v zmysle ust. § 104 ods. 2 O.s.p.

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.